

Ivana Dobrakovová
25 rokov, Bratislava

...ale tie dlhé múry sa tak rýchlo zbiehajú...

Narodila si sa v okamihu, keď už doktor strácal trpezlivosť, vrhal nervózne pohľady na hodinky a na mamu, no ták, tlačte, veď som vám povedal, že sa to musí narodiť do pol jednej, lebo potom som pozvaný k svokre na obed, hromžil, zatiaľ čo sestrička utierala mame spotené čelo a ty si sa konečne odhodlala preraziť hlavou cez ten úzky čierny tunel, na konci ktorého bolo, áno, svetlo, ostré nemocničné svetlo a cudzie tváre, nepochopiteľné prístroje a drsné doktorove ruky, ktoré ťa zdvihli do výšky, zatiaľ čo si vrešťala od hrôzy a prekvapenia. Medzitým v čakárni tvoje sestry, dvojčičky Klára a Blanka, pokojne sedeli na lavičke a šepkali si, ako sa vlastne dostane z toho brucha von? predsa tak ako jedlo! a tvoj otec celý nesvoj postával vedľa nich, striedavo si trhal vlasy a krokoval čakáreň a pritom neustále bojoval s pokušením ísť si zapáliť na záchod.

Potom, čo prestrihli pupočnú šnúru a utreli plodovú vodu, ti na stehno napísali fixkou číslo a položili ťa do postieľky medzi ostatné vreštiace deti, kde si sa mohla len pozerat' do bieleho stropu, spojiť svoj hlas s ostatnými a nostalgicky spomínať na ticho a vodný živel, v ktorom ti bolo tak dobre. Keď sa na teba prišli po nejakom čase pozrieť tvoje sestry, vyzerali byť trochu sklamané, hovorili niečo o malom plešatom červíkovi v perinkách a cez priečky postele ti fúkali na hlavu, až im to musela mama zatrhnuť, čo ste sa zbláznili, decká? prečo to robíte? a keď začali nespokojne mrnčať, tvoji rodičia ich radšej vykázali z miestnosti, s vami sa naozaj po dobrom nedá.

Po pár dňoch si opustila nemocnicu a ocitla si sa v novom prostredí, v rodinnom kruhu, ale nedá sa povedať, že by sa tým tvoj život výrazne zlepšil, celé dni si len spala, jedla, pokakávala sa a pocikávala do plienok, plakala, rástla ako z vody a nič nechápala. Mama sa o teba príkladne starala a otec pracoval aj cez víkendy, uživiť rodinu, ktorá sa tak rýchlo rozrástla, nie je žiadna sranda. Dlhé hodiny si preležala na kuchynskom stole, zúrila si, lebo si sa nedokázala prevaliť na bok ani na brucho, zatiaľ čo mama si pospevovala, chodila po kuchyni, otvárala a zatvárala rúru, strúhala jablká, umývala riad a z času na čas ti pred nosom zahrkala nejakou hrkálkou, čo si mala podľa všetkého považovať za skvelú zábavu.

Keď si mala jeden rok, už si chodila na vratkých nohách, od jedného kresla k druhému, Klára s Blankou okolo teba natešene poskakovali, tleskali rukami, povzbudovali

ťa, idíš, idíš a niekedy, keď sa mama nepozerala, do teba šťuchli a potom sa smiali na tom, ako sa márne pokúšaš znovu nadobudnúť rovnováhu. Rodičia ťa dali veľmi skoro do jasličiek, predsa len si bola tretie dieťa, koho by bavilo ostávať s tebou doma a tak ťa otec každé ráno odviezol na Červený kríž, kde už pred bránou postávali ďalší malí krikľúni vo farebných vetrovkách a gumových čižmičkách, dali ťa do jasličiek, ktoré si si takmer chorobne obľúbila a po čase si odtiaľ ani nechcela ísť poobede domov, revala si a zúrivo si sa hádzala o zem, až sa otec červenal a šepkal, budeš ticho, ešte si vychovávateľky pomyslia, že ťa doma bijeme!

V škôlke si si našla svojho prvého nepriateľa, Mareka, vodcu celej tej škôlkarskej bandy, ktorý jedného dňa okolo seba zhromaždil všetky deti a povedal im, všimli ste si, ako smrdí? doma ju iste neumývajú a všetky tie malé teľatá sa na tom smiali, dotýkali sa ťa a potom si pohadzovali imaginárny smrad, máš to! máš to! fúj! a ty si len stála v kúte a premáhala plač. Poobede si napriek príkazom vychovávateľiek nikdy nechcela spať, predsa len, čo keby ti tí malí hajzlíci niečo v spánku urobili a postupom času bol Marek čoraz agresívnejší, pri každej príležitosti ťa šťípal a šliapal ti na nohy, až si od bolesti a poníženia zatínala zuby a keď vás vychovávateľky vypustili do záhrady, nehrala si sa na preliezačkách a hojdačkách s ostatnými deťmi, nie, ty si sa prechádzala popri plote a chytala električky, ktoré si potom pučila kameňmi, ták, to máte za to, že ste sa mi posmievali!

Keď si mala päť rokov a so zatajeným dychom si počúvala hororové príbehy o škole, ktorými ťa strašili Klára s Blankou, rodičia sa rozhodli, že si po dlhom čase predsa len doprajú letnú dovolenku pri mori, mama zasnene opakovala, more, more, ako dlho som už vlastne nevidela more? a otec otvoril zadné dvere na aute, panstvo, nastupovať! a celú cestu ste sa mačkali na zadných sedadlách, čo vám ale ani v najmenšom nevadilo, pozerali ste sa von oknom a ty si si pospevovala, more šíre, voda slaná, krásne sú tie morské rána a tvoje sestry si zapchávali uši, buď ticho! buď už konečne ticho!

V Juhoške si sa máčala v mori, až si mala celkom zošúverené ruky a modré pery a rodičia ťa márne volali na breh, ty naozaj nemáš rozum, veď sa v tej vode nakoniec rozmočíš! ale ty si sa len smiala, chytala si kobyľky pri vašom veľkom oranžovom stane a hádzala ich mame za krk a keď ťa Klára s Blankou zobrali na výpravu, cítila si sa veľmi poctená, až kým ti neprezradili, že *asi* zablúdili a až do večera ste lozili po skalách, pili dažďovú vodu plnú utopených komárov a mušiek a nakoniec vás zachránil jeden miestny, chorvátsky rybár, ktorý vás zobral do svojho člna a odviezol až ku kempu.

Po návrate z prázdnin si nastúpila do prvej triedy Základnej školy na Červenom kríži, vlastne priamo oproti škôlke, biela budova s vysokými oknami a oplotené ihrisko s antukou, po ktorej ste museli behať na hodinách telocviku. Hneď si sa skamarátila s dvoma

spolužiakmi, po škole ste sa spolu šuchtali domov, do Fialkového údolia, hádzali ste kameňmi po holuboch, navštevovali sa a *zajedali* kreslené filmy pukancami. Spolužiačky, tie hlúpe husi, ktoré sa neprestajne chichúňali a chodili zásadne v ružovej, bledomodrej a oranžovej, na teba cez prestávku zborovo pokrikovali, mužatka! mužatka! a pritom iste ani poriadne nevedeli, čo to znamená. Vášnivo si opovrhovala celým ženským pokolením, nenávidela si svoje dlhé vlasy a dievčenskú tvár, Klára s Blankou ťa napokon začali nazývať „náš mladší braček“. Celé dni si rodičov prosila, aby ti zaplatili operáciu, mami, viem, že sa to dá, videla som to v telke! pevne rozhodnutá zmeniť pohlavie, až kým sa mama, na konci s nervami, v kuchyni nerozkričala, ale ak s tým okamžite neprestaneš, dám ti pár faciek, uvidíš!

V šiestej triede si si našla prvú kamarátku, maličkú chorľavú Martinku, ktorá sa chvastala matkou alkoholičkou a otcom námorníkom a na tvoju normálnu rodinu sa pozerala trochu zvrchu, ale inak ste spolu vychádzali celkom dobre, opisovali ste od seba na písomkách a cez veľkú prestávku ste sa na chodbe hrali čierne-biele, zubami-nechtami ste sa držali na čiernom páse pri stene, len nestúpiť na bielu, až kým si vás nevšimol nejaký učiteľ, ktorý mal práve službu na chodbe, no tak, deti, prechádzajte sa, počujete?

Ráno si zvykla čakať Martinku pred školou, vždy ju doviezol dedko až pred bránu, ale jedného rána sa pri tebe zastavila spolužiačka Soňa a povedala, čakáš na Martinu? tá nepríde, včera ju zrazilo auto, je v nemocnici a keď si vypleštila oči, ešte dodala, vyzerá to s ňou zle, možno že aj zomrie. Ale nezomrela, Martinka nezomrela, po návrate z nemocnice sa však s tebou prestala baviť, vyzeralo to – nech to znie akokoľvek absurdne – akoby jej po nehode stúpila sláva do hlavy a začala sa kamarátiť so znepriatelenou bandou, niekedy cez prestávku si pospevovali zvučky z večerníčkov, zatiaľ čo ty si sa prezliekala na hodinu telesnej a raz ťa Soňa chytila za rameno a zlomyselne povedala, viete, čo robí táto tu každý večer? zašiva si panenskú blanu! a ty si videla, ako sa všetky dievčatá, na čele s Martinkou, rozosmiali.

Keďže si patrila medzi vzorné žiačky, v ôsmej triede ťa učiteľka posadila vedľa Petra M., najväčšieho grázla, asociála a alkoholika, áno, alkoholika, ktorý chodil do školy len každý druhý deň a niekedy ste ho pozorovali, ako ide s celou rodinou do krčmy naproti škole, vyklonení z okien ste mu kývali a skandovali, Peťo! Peťo! dones jedno pivo aj mne! a učiteľka len smutne potriasala hlavou. Sedeli ste spolu pred katedrou, ale namiesto toho, aby sa Peter M. zlepšil, si sa ty zhoršila, zo školy si začala nosiť samé trojky a štvorky a cez hodiny angličtiny ste robili zle hysterickému učiteľovi, ktorému sa z príliš vysokého čela lial pot, keď spieval *jingle bells, jingle bells, jingle all the way*, zatiaľ čo vy dvaja ste vrieskali z plného hrdla, alebo ste vydávali pazvuky, za aké by sa nemusel hanbiť ani Graham Chapman, až po vás angličtinár, na konci s nervami, hádzal pravítka a z celej sily trieskal

vašou lavicou, smradí, ak s tým okamžite neprestanete, zavolám riaditeľa a ten s vami hneď urobí poriadky!

Poobede si sa s Peťom flákala po Horskom parku a Slavíne, kde ste spoločnými silami hanobili hroby ruských vojakov, pretekali sa, kto doľúsne ďalej žuvačku Pedro a bozkávali pri červeno-bielom zábradlí, takže keď si tvoje spolužiačky cez prestávky nacvičovali *francúzsky* na kolene, len si sa im v duchu smiala a nadradene si hovorila, len cvičte, cvičte, dievčatá, to sa vám v živote zide, odkedy si chodila s Petrom M., nikto si už k tebe nedovoľoval.

V tom čase ťa rodičia prihlásili na výtvarnú, chceli pre teba asi nájsť nejakú primeranú zábavu, lebo si robili starosti, niekedy v noci, keď si vstala z postele a išla na záchod, si začula ich tlmené rozhovory cez stenu, susedka ju videla, ako sa prechádza ruka v ruke s tým grázlom... mal by si jej dohovoriť... takto to ďalej nejde! a v umeleckej škole ťa zaradili do pokročilej skupiny, lebo je pravda, že si kreslila celkom obstojne. Po hodine ťa na chodníku pred školou čakával dedo, ktorý mal za úlohu odprevadiť ťa až na Mierko k trolejbusu a prechádzkovou palicou odháňať Petra M., ktorý sa tam zo začiatku tiež obšmietal. Rodičia si ťa jedného dňa zavolali na koberček a snažili sa ti dohovoriť a ty si len poslušne prikyvovala, bolo to predsa len jednoduchšie a od toho dňa si sa s Peťom stretávala tajne, v pivnici vášho domu, keď si tvrdila, že sa ideš bicyklovať s kamarátkami.

Výtvarná ťa však veľmi nebavila, odmietala si kresliť zátišia, banány, jablká a hrušky, učiteľ sa ti najprv snažil dohovoriť, ale potom rezignoval, vieš čo, kresli si, čo chceš, mne je to jedno a keď raz vyšiel z triedy, všetky decká začali kričať a pobeňovať po miestnosti, až jedno dievča vypadlo z otvoreného okna, zo štvrtého poschodia hlavou na betón, niekto do nej musel omylom strčiť a ty si už len počula výkrik, pri ktorom ti prebehli zimomriavky po chrbte, výkrik, ktorý v strede utľalo a keď ste sa zbehli k oknám, videli ste už len nehybné telo vykrivené do prečudesnej polohy, mláčku krvi a na obrubníku niečo biele, čo mohol byť aj mozog, ale istá si si tým nebola.

V ten deň si si prvýkrát uvedomila, čo to znamená zomrieť, keď si v horúčke, zabalená do deky, blúznila na gauči, Klára s Blankou sa krčili vedľa teba a hladkali ťa po vlasoch, no ták, upokoj sa, už je dobre a ty si len opakovala, vždy som si myslela, že mozog je sivý, ako to, že bol biely, na tom chodníku... vždy som si myslela, že je sivý. Mama si ťa na druhý deň posadila na kolená a keď nechceš, nemusíš už na tú výtvarnú chodiť, ak sa na to necítiš, je to v poriadku, pochopím to, úzkostlivo sa na teba pozerala, ale ty si len pokrútila hlavou, neboj sa, mami, budem si dávať pozor, aby do mňa nikto nedrgol, nebudem sa vykláňať z okna, sľubujem a ona si ťa privinula k telu, ty moje dievčatko, si veľmi silná, vieš o tom?

Ale namiesto toho, aby si na incident zabudla ako ostatné deti, v otcovej knižnici si si tajne vyhládala ľudskú anatómiu, hrubú bichľu, ktorá ti skoro vypadla z rúk, keď si ju vyťahovala z police, nalistovala si si obrázok mozgu a s knihou na stojane, paleta v rukách, si začala maľovať ďalšie plátno a od tej chvíle si maľovala už len mozgy, telá vykrivené do neveriteľných polôh a hlavy rozrazené okrajom obrubníka, až si po pár týždňoch pozvali tvojich rodičov do umeleckej školy a trochu v rozpakoch im povedali, nesmiete nám to mať za zlé, ale tie kresby pôsobia veľmi zle na ostatné deti a od toho dňa si už nemohla chodiť na výtvarnú a pritom ti práca išla tak od ruky.

Prijali ťa na gymnázium Vazovova, kam si od septembra začala chodiť do prvej A, ale všetko to išlo akoby popri tebe, nepoznala si mená svojich spolužiakov, nesnažila si sa nájsť si nových priateľov, nezaujímal ťa predmety a učitelia už vôbec nie, v škole si len sedela a neprítomne pozerala von oknom, poobedia si si kreslila, zavretá v izbe, Klára, Blanka, prosím, nechodte mi sem teraz, snažím sa pracovať, až si jedného dňa dostala pocit, že by nebolo od vecí natrieť si steny izby na čierne, kúpiť si *martensky* s kovovým špicom a napúdrovať si tvár, len s vlasmi si nemala žiadnu robotu, od narodenia si ich mala havranie.

Rozišla si sa s Peťom, lebo nevedel prijať zmeny, ktorými si prechádzala, nepáčilo sa mu, ako vyzeráš, ako chodíš oblečená, a už vôbec sa mu nepáčil ten obrátený kovový krížik na tvojej hrudi. Milovala si Lyncha a jeho Mazaciu hlavu, do zblbnutia si pozerala videoklipy *Cradle of Filth* a po večeroch si chodila na koncerty do Duny, kde si jedného dňa, alebo skôr jednej noci, stretla Rút, krásnu čiernovlasú Rút, ku ktorej si sa napriek protestom rodičov po čase nastáhovala, nehnevajte sa, ale mám už osemnásť rokov a so svojím životom si môžem robiť, čo uznám za vhodné, hovorila si v obývačke, zatiaľ čo Klára s Blankou sa zatvárali v izbe, aby sme to nemuseli počúvať, tie tvoje kydy, vieš.

S Rút si pestovala marihuanu v debničkách na balkóne a niekedy po milovaní ste spolu fajčili hašiš z vodného bongu, pohodlne rozvalené v perinách, oči upreté na plafón. Konečne si si začala vážiť svoje priam mytologické telo, keď si videla, čo to robí s Rút, keď sa prechádzaš po byte nahá, dráždila si ju a ona sa na teba vrhala spoza dverí. Hryzla ťa, škriabala, lízala, zatiaľ čo si jej nahlas čítala inzeráty v pornočasopisoch, telefonujte, len ak má vyše dvadsať centimetrov, mám to rada zozadu, neskúsený mladík hľadá učiteľku sexu, značka: veľké prsia, rehotali ste sa na tom z plného hrdla, aj keď ty si v kútiku duše vedela, že nie si ako ona, že pre teba je to len jednorazová záležitosť, že skôr či neskôr ju opustiš kvôli poriadnemu chlapovi.

Po niekoľkých týždňoch spoločného života ste sa vybrali na párty k Rútiným priateľom, kde ste hneď pri vchode dostali extázu, Rút sa čoskoro niekam vytratila, ale tebe to

vlastne ani veľmi neprekážalo, jeden Francúz ťa odchytil v predsieni a ponúkol sa, že ťa naučí nejaké užitočné frázy, *partouze, suce-moi, je veux être sodomisée*, a práve keď si so smiechom opakovala *grosse bite*, (nie, nie bi, bit! té sa vyslovuje), vo dverách sa zjavila Rút, ktorá ťa hneď nafackala a tak si zistila, že vie po francúzsky, a tak si zistila, že o nej nevieš vlastne vôbec nič, nikdy ti nenapadlo spýtať sa, odkiaľ berie peniaze, kde vyštudovala, čo vlastne v živote robí a kam každý deň odchádza do práce.

Keď ste sa nadránom vrátili do jej bytu, začala ti robiť žiarlivostné scény, zlostne krokovala izbu hore-dolu a občas po tebe hodila, čo jej prišlo pod ruku, ako sa môžeš vôbec rozprávať s takým slizkým odporným... samcom?! a ty si si povedala, že toto teda naozaj počúvať nemusím a hneď si sa aj pobalila a keď si kráčala po ľudoprázdnej ulici v to skoré ráno, snažila si sa nevnímať Rút, ktorá sa vykláňala z balkóna a chceš sa naučiť po francúzsky? tak teda dobre počúvaj a opakuj po mne, *va te faire enculer, connasse!* revala z plného hrdla, až sa okná v okolitých domoch otvárali a staré susedky nesúhlasne vrteli hlavou, čo sa to tu, preboha, deje, zbláznili ste sa?

V rodičovskom dome si sa však veľmi neohriala, atmosféra bola dusivá, vysokoškolačky Klára s Blankou sa s tebou ani nerozprávali a až doma si zistila, že o tebe kolovali rôzne klebety medzi známymi a príbuznými, ktoré museli rodičia neustále popierať, nie, tak to vôbec nie je, odišla študovať do Anglicka, to viete, dnešní mladí sa už jednoducho bez tej angličtiny nezaobídu. Čoraz viac na teba zo všetkých strán tlačili, aby si pokračovala v štúdiu, aspoň toho bakalára si urob, spínala mama v kuchyni ruky, zatiaľ čo otec sa radšej uzatváral do mlčania, až teraz si si uvedomila, ako veľmi sa zmenil, už to nebol ten žoviálny mladistvý muž, ktorým si sa kedysi hrdila pred spolužiačkami.

Veľké bolo tvoje prekvapenie, keď si jedného dňa stretla Martinu v Medickej záhrade, ako si s palicami nacvičuje ohňovú šou, rukávy vyhrnuté napriek mrazivému počasiu, pohľad upretý len na tri poskakujúce palice pred sebou. Dali ste sa do reči, slovo dalo slovo a čoskoro si si aj ty kúpila potrebnú výstroj. Začali ste sa stretávať pod rozkvitnutou magnóliou, pri bielej lavičke, každý deň po štvrtej, keď Martina dobehla z práce, ešte celkom zadýchaná. Takmer si dušu vypustila, ako si sa ju snažila dohoniť v zručnosti, najprv ste trénovali obe bez ohňa, ale postupne ste sa zlepšovali a čoskoro sa pri vás začali pristavovať zvedaví okoloídúci, unudené mamičky s kočíkmi, starci opierajúci sa o čiperné manželky, deti v oteplovačkách s loptou v ruke.

A keď si raz večer v obývačke oznámila, že namiesto podania prihlášky na vysokú školu sa chystáš s Martinou do Francúzska, do Marseille, do skvotu, mama už ani nevládala protestovať, Klára s Blankou len mykli plecami a otec utrúsil, no veď dobre, my ťa tu nasilu

držať nebudeme, neboj sa. Cesta vám trvala takmer týždeň, stopom, samozrejme, prespávali ste v spacákoch na poli a zdvíhali palec na kamionistov, ktorí väčšinou len zo žartu zatrúbili a prefrčali okolo. Vždy ste to považovali za malý zázrak, ak vám niekto predsa len zastavil, hovorili ste si, že väčšina šoférov sa asi zľakla tých osemdesiatlitrových ruksakov, ktoré ste niesli na chrbte. V Marseille ste s úľavou zistili, že skvot stojí naozaj tam, kde má, že adresu vám dali správnu a prekvapivo rýchlo ste sa začlenili medzi Poliakov, Rumunov, Slovincov a Chorvátov, ktorí tam už nejaký ten rok skvotovali.

Ten ošarpaný a pomaľovaný dom sa nachádzal na periférii Marseille, vo štvrti *les Caillols*, priamo oproti komplexu *Hôpital Psychiatrique Valvert*, rozľahlému parku s roztrúsenými pavilónmi, kde ste sa niekedy cez víkendy usadili na tráve a urobili si piknik, samozrejme, len v prípade, že vás vrátnik nenačapal, ako preliezate múr do areálu ústavu. Cez týždeň ste sa každé ráno odviezli električkou až na *La Canabière*, hlavnú ulicu v centre, kde ste sa s Martinou postavili na chodník a pred ľahostajnými zrakmi Francúzov vybalili svoje palice a pustili sa do ohňovej šou, po mesiacoch nácviaku dokonale zohraté. S ostatnými skvotermi ste mali viac-menej korektné vzťahy, až na občasnú hádky kvôli jedinej pojazdnej kúpeľni plnej rozbitých kachličiek a čiernych švábov. Prišli ste práve v čase, keď vám mesto ako neplatičom odpojilo elektrinu a večer boli izby osvetlené len sviečkami rozostavenými v pravidelných intervaloch po zemi a všetky listy, ktoré si písala domov – nedalo sa tomu zabrániť – boli pokvapkané voskom.

Martina sa dala dokopy s jedným Poliakom, s ktorým trávila čoraz viac času, niekedy odišli aj na celý týždeň a ty si v takých chvíľach nemala chuť postaviť sa celkom sama na *La Canabière* a tak si sa po nejakom čase pripojila k jednému Slovincovi, ktorý si namiesto žobrania chodil pravidelne po jedlo a šatstvo na charitu. Slovinec sa ti zdal byť milý a najmä nápomocný a aby si mu urobila radosť, vždy si sa zasmiala na jeho priblblých vtípoch. Cenila si si jeho ústretovosť, teraz, keď sa na teba Martina už celkom vykašľala, až kým si sa jednej noci nezobudila na to, ako sa k tebe snaží nasúkať do spacáku, dlaň priložená na твоjich ústach, tíško, tíško, nič sa nedeje, predsa by si nebudila ostatných. Tak silno si sa mu zahryzla do dlane, že jeho rev zobudil všetkých skvoterov vo vedľajšej miestnosti, ktorí hneď pribehli so sviečkou v ruke, čo je? Čo sa tu, preboha, deje, že tak vyrevujete? zas sa na nás budú sťažovať z okolitých domov. Na druhý deň si napísala odkaz Martine, o tom čase v Aix-en-Provence so svojím Poliakom a na tom lístku jednoducho stálo, *vraciam sa do Bratislavy*, kde si sa aj ocitla, v rekordne krátkom čase, teda po dvoch dňoch, na prahu rodičovského domu vo Fialkovom údolí a oni ťa privítali s otvorenou náručou, ach, ty márnotrtná dcéra.

Na spiatocnej ceste si si to nechala prejsť hlavou a dostala si pocit, že od skončenia strednej školy si len tak prežívala, zo dňa na deň, zrazu si si s nástojčivosťou uvedomila, že takto to už ďalej nejde, troska, odpad, *white trash*, že musíš niečo urobiť so svojím životom a to hneď. Mame vstúpili slzy do očí, otec si v rozpakoch odkašľoval a doktorandky Klára s Blankou sa usmievali, keď si jedného večera krátko po návrate slávnostne oznámila celej rodine zoskupenej v obývačke, že si sa prihlásila na dvojročný kurz pre sekretárky do Akadémie vzdelávania, kam si naozaj začala chodiť, veľmi dôsledná a pedantne dochvilná, všetko si si zapisovala do kockovaných zošitov a popritom si ešte doma šprtala angličtinu a francúzštinu. V triede boli na počudovanie aj traja mladí muži a najmä jeden z nich, Michal, hneď upútal tvoju pozornosť a netrvalo dlho a cez prestávky ste spolu sedávali na parapete a hľadeli von oknom, dolu na Michalskú, na tie desiatky ľudí náhliacich sa pod vami a niekedy po skončení vyučovania ste zbehli do Prašnej bašty, kde ste pili kofolu alebo pivo, často až do večera, snáď by si už nechcela ísť, ostaň ešte, veď domov ťa odprevadím.

Po skončení kurzu si sa zamestnala v jednej nadnárodnej spoločnosti, kde si väčšinou len zdvíhala telefóny, rezervovala letenky pre šéfov a prekladala listy do francúzštiny či angličtiny, popritom, ako si četovala s kamarátmi na *chat.fr* a robila si polhodinové prestávky na kávu. V tom istom čase ste sa s Michalom konečne presťahovali do svojho, do novostavby na konci Dúbravky, rodičia vám prispeli a aj Michal mal nejaké peniaze po prababičke, takže ste si ani nemuseli brať pôžičku na ten trojizbový byt s výhľadom na les, ktorý sa vám tak páčil, v ktorom vám bolo tak dobre. Cez víkendy ste chodili na bicykloch do lesa, na plaváreň do Juventy alebo do čajovne Pohoda a ani k tvojim rodičom to od vás nebolo až tak ďaleko, električkou k PKO, hore Bôrikom a Jančovou a potom doprava, kde sa rozkladalo Fialkové údolie, kde tvoji starnúci rodičia ešte stále bývali v dome, z ktorého si sa už definitívne odsťahovala.

Brali ste sa začiatkom leta, v rozkvitnutom altánku, svokra na tom trvala a ty si ustúpila len pod podmienkou, že si nebudeš musieť obliecť tie desné staromódne šaty, ktoré ti niekoľko mesiacov vnucovala. Po obrade ste sa fotili v parku, dotýkajúce sa ruky pri strome, Michal kľáčiaci ti pri nohách, zatiaľ čo si cedila pomedzi zuby, prosím ťa, vstaň, už sme sa snáď strápnili dost. Ale Michal sa dostal do švungu a nechcel opomenúť ani jednu tradičnú pózu, ktorú videl v pravidelnej rubrike časopisu Život, nevesta na rukách, ženích podávajúci jej ružu, mladomanželia odchádzajúci v ústrety zapadajúcemu slnku a nakoniec si sa na tom aj ty dobre bavila, roztopašne si vystrkovala *spanilú nôžku* na fotografa, takúto, presne takúto ma odfoťte, cudnú, to som celá ja, rehotali ste sa s Michalom na plnú hubu a podvečer ste sa presunuli z parku do reštaurácie, na letnú terasu, ktorú ste si dopredu zarezovali, kde už

nenažraté mäsiarky čakali na zvyšky z jedál a premnožené komáre na čerstvú mladomanželskú krv.

Host'ovskú izbu ste museli čoskoro premeniť na detskú izbu, postieľka v rohu miestnosti a umelohmotný dúhový nábytok z Ikea a od tej chvíle akoby sa tvoj život zastavil a začal sa ten Izabelin, celé tvoje bytie sa zameralo na výchovu dcéry a než si si to uvedomila, už bolo príliš neskoro, už si sa k sebe vrátiť nemohla. Izabela rástla a požierala čoraz viac tvojho času, ani si nepostrehla a cez d'asná jej prerazili prvé mliečne zúbky a vzápätí na to vypadli, bez výčítiek si ich zahodila do smetiaka, predsa by sme v dome nedržali také sprostosti, namietla si, keď ti to svokra vytkla, to ja mám Michalove zuby ešte stále odložené. A Izabela ďalej rástla, nezadržateľne, tá obryňa že vyšla z mojich útrobov? čudovala si sa počas nedel'ných obedov, lebo Izabela bola už v ôsmej triede vyššia než Michal a niekedy si mala chuť zakričať na ňu, takpovediac zošpodu, už stačí, zastav sa, kam sa, preboha, tak na'ahuješ?

Na maturitnom večierku si prvýkrát uvidela opitú Izabelu, zatiaľ čo ste s Michalom tancovali na parkete, veľmi elegantný a dobre vyzerajúci manželský pár, aspoň si si to nahovárala, keď si sa nenápadne obzerala po ostatných tanečníkoch. Po skončení strednej sa Izabela rozhodla prerušiť štúdium a pravdu povediac si mala pocit, že ty si tá posledná, ktorá by jej v tom mohla brániť a tak teda s vaším požehnaním odišla, odišla do Kentu, robiť au-pairku, s Michalom ste stáli na nástupišti a kývali jej, posielali vzdušné pusy a hľadeli za miznúcim autobusom. Pred odchodom ťa ubezpečila, len na rok, aby som sa naučila po anglicky a potom sa vrátim a budem pokračovať v štúdiu, neboj sa, ale nakoniec sa nevrátila, nakoniec tam ostala a po dvoch rokoch k vám priviedla Johna, aby ste sa už konečne zoznámili, *John, these are my parents*, povedala a ty si si v tej chvíli s hrôzou uvedomila, že ti pomedzi prsty pretieklo snáď dvadsať rokov a ani nevieš ako.

Na druhý deň si zašla do lekárne a poprosila si magistru o radu, viete, krém proti vráskam, ktorý by ste mi odporúčali? ja sa v tom nevyznám a ona sa ti škodoradostne zadívala do tváre a potom uštipačne poznamenala, to idete trochu neskoro, nezdá sa vám? Staré dievky Klára a Blanka sa na tom schuti zasmiali, keď si im to rozprávala, od istého času si s nimi mala výborný sesterský vzťah a často si ich navštevovala, pri odchode ťa ešte potľapkali po pleci a povedali, nič si z toho nerob, aj keď je pravda, že my používame krém proti vráskam už od tridsiatky.

V rýchlom slede si pochovala oboch rodičov a potom... áno, potom aj Michala, ktorého krátko po odchode do dôchodku skolil infarkt a on zomrel, ešte než ste dorazili do nemocnice, v santike, v tvojom náručí. Hlavu mal položenú na tvojich kolenách, hladila si ho po plavých vlasoch a nevedela si, ako to povedať sanitárom, že už je po tom, lebo oni si nič

nevšímli a nerušene sa bavili o situácii na poliklinike, teda, ja naozaj neviem, ako to všetko zvládneme po tej chorej reforme zdravotníctva, povedal ten napravo, zatiaľ čo Michalovo srdce sa poslednýkrát slabo zachvelo. A čas ďalej uháňal, nevládala si s dychom, ako ťa za sebou neúprosne tiahol, čoraz viac sviečok na torte, ktoré si si už musela kupovať sama a na tvojom tele, ktoré tak dlho odolávalo, sa teraz, po menopauze, začali prejavovať prvé vážne nedostatky, otvárať prvé trhliny, zatiaľ čo si sa postupne opotrebovávala, zatiaľ čo si celá neodvratne *hrdzavela*.

S hrôzou si sledovala, ako pomaly upadáš a jedného rána pred zrkadlom si si spomenula, ako sa ťa raz v skvete Martina spýtala, čo je lepšie, byť rozkysnutou alebo vysušenou babkou? a tak ako vtedy, ani teraz si nepoznala odpoveď na túto nástojčivú otázku, nebola si si dokonca ani istá, do ktorej kategórie patíš ty, tvoje telo nebolo obalené tukom ale ani vychudnuté, len koža začínala ovisieť a mäso sa postupne odliepalo od kostí. Keby však išlo len o telesné zmeny, nejako by si to už zvládla, ale zdalo sa ti, že už *odchádzaš* aj po duševnej stránke, rapídne sa ti zhoršila pamäť a pri zriedkavých Izabeliných návštevách si sa viackrát pristihla, ako jej niečo hovoríš dvadsaťkrát, mama, veď to si sa ma už pýtala, strácala s tebou trpezlivosť tvoja tridsaťpäťročná dcéra a vždy potom dodala, nie, nie som tehotná, trochu som pribrala, milé od teba, že mi to takýmto šetrným spôsobom pripomínaš.

A tak si sa ocitla na dôchodku, v zatuchnutom byte v Dúbravke, obklopila si sa mačkami, ktoré ti robia *nedobrovoľnú* spoločnosť a v týchto dňoch je tvojou najväčšou zábavou pozorovať ich pri jedle, keď sa vrhajú na tie vyberané konzervy, ktoré im kupuješ za ten biedny peniaz, za tých pár euro, čo ti chodí každý mesiac na účet. Sleduješ, ako pahltné jedia, ako zabárajú biele ostré zúbky do pomletého mäsa, ako sa oblizujú a musíš myslieť na to, ako si raz v správach začula, že nejaké mačky zjedli svoju majiteľku, ktorá zomrela. Úbožiatká hladné, hovoríš si, keď si na to spomenieš a rozmýšľaš, či takýto koniec čaká aj na teba, či ťa objavia, až keď sa začnú susedia sťažovať na morový zápach z horného bytu, na zúfale mňaukanie tých piatich mačiek a keď napokon policajti vyvalia dvere, nájdu ťa na zemi, obratú na kosť a biele mačacie zuby pokropené už nie veľmi čerstvou krvou. Niekedy len tak sedíš v kresle, pri okne s výhľadom do lesa a rozmýšľaš nad zožltnutými fotkami, nad tými niekoľkými spomienkami, ktoré ti ešte ostali a v takých chvíľach máš neodbytný pocit, že tvoj život by sa zmestil do jednej krátkej poviedky.